

מאירי

עלון ערוץ מאיר להורים ולילדים

כרשת ויקהל-שקלים תשע"ט

תרומה לה

מצאת השקל

2 שעת
סיפור

6 2 מבוכים!

ערוץ מאיר
לילדים

לרכישת מנוי לערוץ הילדים
התקשרו: 02-6461323
או באתר ערוץ מאיר לילדים

קדשה במשכן ובכלים

למרות שהמשכן והכלים
עשויים מחמרים רגילים, כמו
כל הבתים והרהיטים שאנחנו
מכירים, בבניית המשכן היה צורך
גם בכונה מיוחדת. כי הרי במשכן
יש השראת שכינה! זה דבר מאוד
רוחני ונשגב!

לכן, מלבד המקצועיות של בצלאל,
נצרכה גם רוח אלקים, שתעזור לו
להתכונן היטב בכונות של קדשה
לשם השראת השכינה. וכך גם
בחמרים של המשכן ובכלים
תהיה קדשה מיוחדת.

בפרשת ויקהל מספר על תחילת
בניית המשכן. מי היה הממנה
הראשי על הכנת המשכן וכליו?
הממנה היה בצלאל בן אורי.
משה אמר לבני ישראל: "ראו
קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן
חור למשה יהודה, וימלא אותו רוח
אלקים בחכמה בתבונה ובדעת
ובכל מלאכה".

מדוע היה צורך להשרות על בצלאל
"רוח אלקים"?

יש שמסבירים כך: בניית המשכן
היא לא כמו בניית סתם בית.

שעת סיפור

דעה קדומה

קבוצת מדענים הציבה חמשה קופים בכלוב. במרכז הכלוב הציבו סלם גבוה ועליו ערמת בננות.

בכל פעם שהיה אחד הקופים מנסה לטפס על הסלם כדי לקחת מהבננות, היו המדענים מתיזים סילון מים קפואים על הקופים שנותרו בצד. הקופים היו מצטמרזים, רועדים מקור, אך עדין לא קלטו שהדבר קשור איכשהו לחבר המטפס על הסלם. רק לאחר מספר פעמים כאלה קלטו הקופים את הרעיון, ומאז בכל פעם שהיה אחד הקופים מנסה לעלות על הסלם להתבדד בבננות, היו חבריו הקופים מונעים את עלייתו לסלם בכח ואף באלימות, הם לא רצו לסבל שוב.

הקופים התרגלו והפסיקו לנסות לקחת את הבננות, על אף שהן בהחלט היו מפתות. המפות שאותן חטפו מחבריהן הרתיעו אותם.

לצורך המישור הנסוי הוציאו המדענים את אחד הקופים שהשתתף בנסוי, ותחתיו הכניסו קוף אחר. כמובן, הקוף החדש ראה את הבננות, נסה לעלות על הסלם, אולם הקופים הותיקים מנעו זאת ממנו בתקיף, הם הכו אותו, משכו בשערותיו והתעללו בו. הוא לא הבין מה קרה, אך נכנע לגורל, ולא נסה עוד לטפס על הסלם.

המדענים החליכו קוף נוסף וגם הוא פקודמו חמד את הבננות. הקוף שקדם לו השתתף בהכאתו באפן פעיל, הוא ראה בקו פלחן קבוצתי.

בהחלפת הקוף השלישי חזר הריטואל על עצמו: נסיון לטפס, מכות, התעללות וכ'.

בהדרגה החלכו גם שני הקופים האחרונים ותיקי הכלוב שהשתתפו בפעל בנסוי הראשון, עד שלבסוף לא נותר אף לא קוף אחד מהקבוצה המקורית.

בכלוב נותרו חמשה קופים, שמעולם לא זכו לחוש במקלחת הצוננת, הם לא ידעו שקים דבר כזה בכלל. ובכל זאת, בכל פעם שמיישהו היה מנסה לעלות על הסלם, הוא היה זוכה למכות נמרצות, הם לא נתנו לאף אחד לטפס על הסלם.

אם היה נתן לשאל אותם, למה הם מכים את כל מי שמנסה לעלות על הסלם, קרוב לוודאי שהתשובה הרצינית הייתה:

'לא יודע, ככה זה היה תמיד, מאז ומעולם...'

נשמע לנו מפר?

עלינו לבדק בעצמנו את הקבועות שלנו, ולגדא שאיננו מכים אחרים (או את עצמנו), או מתחפרים בהנחות היסוד שלנו בלי לנסות לבדק את מקורן או לגר אותן מן האבק.

ובהקשר לזה נאמר על-ידי אלברט איינשטיין:

'הרבה יותר קל לפרק אטום מאשר לפרק דעה קדומה'.

.

מגיל אפס אנחנו מלאים בדעות קדומות, גמוסים בתובנות על אנשים, על מקומות, על מצבים. יש לנו תאים מסדרים במח מקטלגים לפי צבעי שחר ולבן, מקסימום אפר.

מעשה מסים שנעשה על ידי אדם מסים, זוכה אצלנו מיד לפרשנות, אה, בטח, הוא פולני / פרסי / מרוקאי / הונגרי / רומני / תוניסאי, והפרשנות הזו מסבירה לנו הכל. למרות שבמבט אמתי ונכון כל קשר בין מוצאו של האדם לבין מעשהו הנו מקרי בהחלט.

במקומות רבים התניחו חז"ל להתנהגות שבין אדם לחברו, שמתעלה מעל דעות קדומות, שמביטה אל האדם ביישר ובאובייקטיביות באשר הוא אדם, וללא קשר לתנאים הסביבתיים או לכל נקדת פתיחה אחרת.

למשל, את הפסוק 'בצדק תשפט עמיתך', דרשו חכמים על החובה לדון לכף זכות כלשונם במסכת אבות (פרק א, ו): 'והיו דן את כל האדם לכף זכות'. לא סתם, אלא 'את כל האדם', כל אחד זכאי להיות נדון לכף זכות. כל עוד לא הוכח אחרת אנו שופטים אותו ללא דעות קדומות על מעשים מסוג זה, אנו מביטים עליו כאלו היינו אנו עצמנו בסיטואציה הכי מרחיקת לכת שאנו יכולים להעלות על דעתנו, שהייתה מאלצת אותנו לנהג בדיוק כן.

בדומה לכן גם אמרו: (אבות ב, ד): 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו'. אל תנסה לדון אותו לפי מה שאמרה מבין, מכיר ויודע, כל אלו דעות קדומות הן. אתה לא יכול להבין אותו עד שלא תתחלף אתו ותעמד באותם נתונים ובאותן סיטואציות שהוא עומד בהן.

דעות קדומות מלבד מה שהן גורמות לנו לשפט את הסביבה שלנו שלא בצדק, הן גורמות עול לנו לעצמנו, חוסמות אותנו מלהתקדם בחיים פי זה לא מתאים לי, ולזה אני לא מסגל, והדבר ההוא קשה מדי, והמקום ההוא לא מתאים. כל אחד יוכל להזהרות עם נקדות חסומות בחייו ששרשן נעוץ בדעות קדומות.

הסיפור באדיבות "שלום לעם"

ציון אמיתי

"רוני, אתה מוכן ללמוד איתי למבחן, היום אחרי הצהריים?", שאל אותי דוד יום לפני המבחן הגדול של סוף השנה בתורה.

ידעתי שיש לי כמות נכבדה של חומר שלא הספקתי עדיין לחזור עליו. אם אענה לבקשתו של דוד, אין סיכוי שאספיק לחזור על החומר החסר. מצד שני, הכרתי היטב את דוד וידעתי שבלי עזרתי הוא לא יצליח במבחן. דוד היה תלמיד חרוץ, אך לימודית הוא היה חלש והיה זקוק לעזרה. מה אעשה? האם אוותר על ההצלחה במבחן לטובתו של דוד?

"אממ... אני לא יודע מה לומר לך, דוד. חסר לי עדיין הרבה חומר שלא הספקתי ללמוד. אני חושש שלא אצליח בעצמי במבחן..." אמרתי לדוד בגמגום.

דוד לא אמר דבר אלא רק הסתכל בי בעיניים עצובות. היבטתי בו ולא יכולתי לעמוד במראה פניו. החלטתי שאעזור לו והייתי מה. חיכיתי כמה דקות ואז פניתי אליו שוב ואמרתי לו: "בעצם, דוד אולי כן נלמד. אז תגיע אליי בארבע אחרי הצהריים?". עיניו של דוד אורו: "כן! אגיע. תודה רבה רוני".

ידעתי שבהחלטה הזו אני מוותר על ההצלחה במבחן, אבל בכל זאת הייתי שלם עם עצמי.

•

עבר שבוע וחצי. המורה נכנס לכיתה והכריז: "יש לכם ציונים על המבחן הגדול בתורה!"

כל הכיתה נדרכה לקראת קבלת הציון. רק אני לא התרגשתי. הבנתי שיותר מ-60 לא אקבל. בגלל שלמדתי עם דוד לא הספקתי לסיים את החומר כראוי, ובמבחן עניתי רק על כחצי מהשאלות.

"רוני יעקב", הכריז המורה.

ניגשתי בעיניים מושפלות אל המורה. הייתי בטוח שהוא מתפלא על הציון הגרוע שבוודאי קיבלתי. אך המורה דווקא חיך חיך רחב ולחש לי: "ישר כוח!"

לקחתי את המבחן ולאחר מאמץ הצלחתי להציץ בציון. בתחילה לא הבנתי מה זה הציון הזה. כך כתב המורה: "62% ועוד 38% סה"כ 100%. כל הכבוד!". נדהמתי והתפלאתי. מה קורה כאן? מה זה הציון המשוונה הזה?

את התשובה גיליתי בסוף המבחן. המורה כתב שם בכתב ידו: "רוני היקר. אתה בוודאי מתפלא על הציון שנתתי לך. אסביר לך: את 62 האחוזים קיבלת על התשובות המעולות שענית. את 38 האחוזים הנוספים קיבלת על דרך ארץ ומסירות גדולה לטובת חבר שביקש עזרה. ראיתי מהצד את אצילות הנפש שלך ואני יודע שהאחוזים האחרים הם שלך בצדק והיית מקבל אותם לו היית מוותר על העזרה לחבר. אני שמח לתת לך ציון מלא שמורכב מיידע מספק בצרוף לב זהב. לא היידע הוא העיקר אלא המסירות והמוכנות להשקיע במקום הנכון. כל הכבוד!"

נכון או לא?

1. בפרשת ויקהל מופיע ציווי על שמירת השבת.
2. לאביו של בצלאל קראו אורי.
3. מעל השולחן היו שני כרובים.
4. גובה קרשי המשכן היה עשר אמות.
5. אורך הארון היה שתי אמות וחצי.
6. המנורה נעשתה מזהב טהור.
7. השולחן היה מצופה בנחושת.
8. את פרשת שקלים קוראים תמיד עם פרשת ויקהל.

חידת חדגא:

ביצד פרשת "שקלים" קשורה לפרשת "ויקהל"?

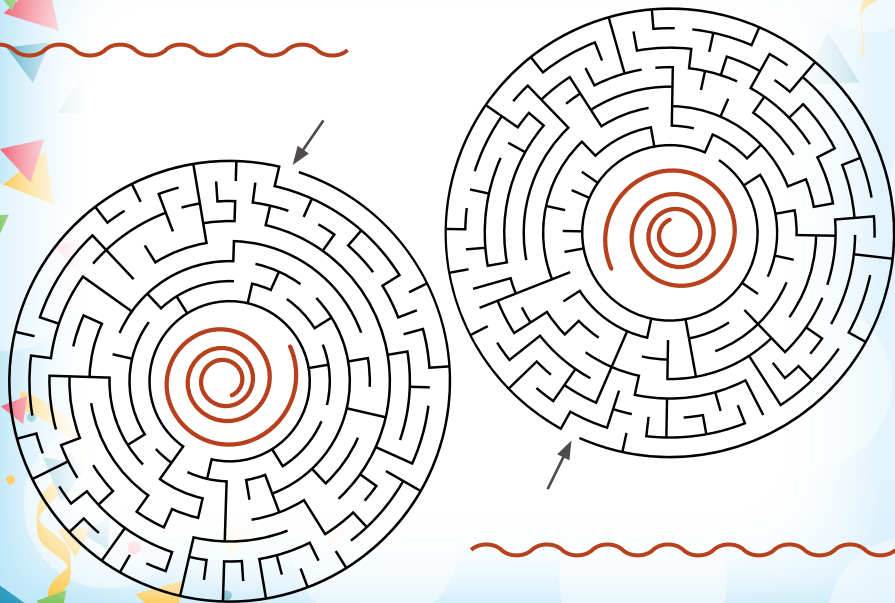
חידת פולקע:

בדרך כלל היא תלויה מעליו, אך הפעם יצרו אותו ממנה... מי זו?

2 מבוכים!

מצאו את הדרך מהחץ למרכז המבוך

סביב השולחן

נעמה

חיימק'ה

יונתן

בני: יודעים למה שמתי לב באופן מיוחד בפירוש? שמתי לב לכך שהרבה פעמים מזכרת המלה לב. "נדיב לב", "חכם לב", "נשאו לבו" ועוד.

יונתן: וגם אתה אפרת ששמת לב' אז גם אתה השתמשת במלה לב... **נעמה:** ח ח ח... אז מה אתם אומרים באמת על ההדגשה הזאת? מדוע כל כך הרבה פעמים מזכרת המלה לב, כאשר משה מסביר לבני ישראל על בניית המשכן?

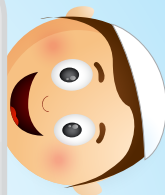
טליה: אני חושבת שזה בגלל שה' רוצה שבני ישראל יביאו את התרומה מכל הלב ויבנו את המשכן באהבה ובכונה טהורה.

נעמה: נכון! גם אני חושבת כך. ה' רוצה שבניית המשכן והעבודה בו תהיה ברצון אמיתי של בני ישראל, באהבה לה' ולמצוות. לא רק לבנות בלי להתחנן.

בני: ומה הכונה "חכם לב"? מה, החכמה היא בלב?

נעמה: אני חושבת שגם בזה ישנה הדגשה חשובה. למרות שהעוסקים במלאכה היו בודאי מקצוענים וחכמים מאד בתחום הבניה והיצור, זה לא מספיק. ה' רצה שהבונים את המשכן ישתמשו גם בלב. שיתכוונו לשם שמים, וירצו באהבה להשתתף במלאכה החשובה. כך הקדשה תשרה במשכן מתוך לבם של ישראל.

ט

נעמה, בני, טליה, יונתן וחיימק'ה הם חמישה אחים חמודים במשפחת לוי.

מדי שבת אחרי הצהריים נעמה הגדולה מושיבה את כולם סביב השולחן, והם מדברים על נושא

מעניין בפרשת השבוע. הצטרפו אליהם!